

2. Календар перемовин та його результати.

Перемовини на початку співробітництва клієнта з банком потрібно розмежувати на наступні етапи:

1. Встановлення особистого контакту. Перший дзвінок клієнту.

2. Боротьба із перепонами помічників/замісників/секретарів тощо.

3. Презентація послуги.

4. Робота із запереченнями.

5. Завершення перемовин.

Слід відмітити, що заперечення клієнта не є передумовою відмови із його боку, а причина браку достатньої та компетентної інформації.

Найбільш помилкові сценарії ведення перемовин:

А) Ведення гри в кого заперечення більш аргументні та хто в дискусії спірного питання буде сильнішим. Також спроби переконати клієнта, що весь цей час його думка була хибна з того чи іншого приводу, це — принизить клієнта.

Б) Ні в якому випадку в перемовинах неможливо: заперечувати; перебивати; ігнорувати ту чи іншу думку, чи заперечення клієнта.

Безпосередньо завершення процесу перемовин і його конструктивний характер-найважливіший чинник, вдалого і послідовного співробітництва надалі.

Після укладення певної угоди, чи попередньої до операцій домовленості необхідно перевести діалог на позитив (позитивне програмування, розповісти певний стандартний короткий жарт, для того щоб зафіксувати приємний наголос про себе). Клієнт, у свою чергу, повинен залишитися в більшому настрою, аніж до того.

УДК 336.761:336.717.063

В. Л. Смагін, канд. екон. наук, доц. кафедри
політекономії обліково-економічних факультетів,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ОСНОВИ ФОРМУВАННЯ ФІНАНСОВОГО РИНКУ В СУЧАСНІЙ УКРАЇНІ

В економічному середовищі постсоціалістичних країн відбуваються динамічні трансформаційні процеси в напрямку розбудови ринкової системи господарювання. Це диктує певні вимоги до мето-

дів дослідження цих процесів і формуючої системи в цілому. Синтезувати все цінне і об'єднати в єдине ціле, що накопичила теорії ринків та фінансів з метою забезпечення нової якості економічного зростання світового та національного господарств можна лише на основі творчого застосування сучасної методології інституціоналізму.

В останній час стало зрозумілим, що ігнорування базисних основ інституціональної еволюції, дисбаланс формальних і неформальних правил економічного волевиявлення призвело до формування досить ліберальних моделей фінансового ринку з високим рівнем монополізації, тінізації, корупційним перерозподілом фінансових капіталів, що сприяло значному відриву фінансового сектору від реальної економіки. Враховуючи, що представники інституціональної теорії свої дослідження спрямовують на аналіз постійно еволюціонуючих інститутів в умовах інституційних змін і короткочасної рівноваги економічних систем у дестабілізаційному стані вважаємо за доцільне розглядати фінансовий ринок через призму інституційного аналізу оскільки «при цьому виокремлюються системоутворюючі зв'язки між елементами — складовими ринку, ураховуються інвестиційні наміри і уподобання вкладників та реципієнтів капіталу, забезпечується моніторинг руху фінансових потоків і прозорість угод на макро- і макrorівні» [1, с. 20].

Необхідно зважати, що інститут — це не просто організаційна структура «це нормативні моделі, які визначають, що в даному суспільстві вважається обов'язковим заданим, або очікуваним способом дії, або соціальних взаємовідносин» [2, с. 190—191].

В реальному сучасному житті інститути знаходять свою реалізацію у формі правових норм, неформальних правил, культурних традицій, що в кінцевому рахунку, забезпечує, формує зрозумілу і передбачувану поведінку індивіда в суспільстві. Інститути задають певні стандарти, що створюють можливості, на які розраховують члени суспільства і, відповідно, стають предметом наукових дискусій та аналізу.

В нашому розумінні фінансовий ринок, являє собою інститут, який представлений у вигляді взаємодіючих моделей поведінки його учасників — контрагентів, які регулюють, синхронізують компоненти попиту і пропозиції на фінансові ресурси у певному часі і обсязі з метою одержання прибутку. Останній дозволяє учасникам даного ринку задовольнити особисті потреби і реалізувати економічні інтереси через активну і в той же час високо професійну, раціональну діяльність в інституціональному середовищі.

Досить важливим методологічним підходом сучасного інституціоналізму в плані пізнання фінансового ринку є його аналіз не

в статичному стані, а в розвитку, динаміці. З позиції інституціонального підходу, як зауважує О. С. Сухарєв, «інституціональна динаміка — сукупний термін, який передає загальну суть еволюції інститутів, але кожна із інституціональних структур, кожне правило може мати власну і унікальну траєкторію розвитку» [3, с. 89]. Що стосується фінансового ринку, то даний методологічний підхід зумовлює його пізнання в динамічному процесі переходу його від нижчих до вищих досконаліших форм.

Інституціональна методологія характеризується тим, що направляє економічний аналіз як метод дослідження на ряд суспільних відносин, які довгий час знаходилися за межами економіки і вважалися прерогативою соціології, педагогіки, юридичних та інших наук. Фундатори інституціоналізму надавали і надають важливе значення саме моральному змісту ринкових відносин [4, с. 73—107; 5, с. 4—17; 6, с. 43—53], повністю нехтуючи тим, що моральні принципи існують у масштабі особистого інтересу, одержаної вигоди. Особистий інтерес просто не може з'явитися без опори на етичні норми. Властивість цього інтересу, його направленість залежить від моральних мотивів, або інститутів моралі. Процес створення морального клімату в трансформаційній економіці надзвичайно складний, має властивість незмірності, але протиставляти інтерес моральності неможливо. Необхідно вести мову про моральний інтерес, тобто інтерес, який є позитивним для всіх суб'єктів фінансового ринку.

Аналіз сучасного економічного розвитку України свідчить про те, що процес ринкових трансформацій ще далекий від завершення. Формально, у вітчизняній економіці існують усі форми ринкових відносин, але вони не стали ще ефективними. Залишається потенційна загроза відновлення трансформаційної кризи. Значною мірою ці загрози й ризики стосуються фінансової системи України, що й сталося під впливом світової фінансової кризи у кінці 2008 — на початку 2009 років. Фінансовий ринок в Україні дуже повільно перетворюється на дієвий механізм мобілізації капіталів, необхідних для розвитку суспільного виробництва в розширених масштабах, фінансування процесу відтворення на якісно новій основі.

Література

1. *Корнєєв В. В.* Кредитні та інвестиційні потоки капіталу на фінансових ринках: Монографія / В. В. Корнєєв. — К.: НДФІ, 2003.
2. *Ходжсон Д.* Экономическая теория и институты. Манифест современной институциональной теории / Д. Ходжсон // Пер. с англ. — М.: Дело, 2003.

3. *Сухарев О. С.* Институциональная теория. Методологический эскиз / О. С. Сухарев // — М.: ЗАО «Издательство «Экономика», 2007.

4. *Баумоль У.* Чего не знал Альфред Маршалл: вклад XX столетия в экономическую теорию / У. Баумоль // Вопросы экономики. — 2001. — № 2.

5. *Корнаи Я.* Честность и доверие в переходной экономике / Я. Корнаи // Вопросы экономики. — 2003. — № 9.

6. *Шаститко А.* Фридрих Хайек и институционализм / А. Шаститко // Вопросы экономики. — 1999. — № 6.

УДК 336.648

О. О. Смірнова, канд. екон. наук, доц.
кафедри банківських інвестицій,
ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана»

ПЕРСПЕКТИВИ ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ В УКРАЇНІ

Фінансовий лізинг має величезний потенціал в Україні, тому що він може допомогти у вирішенні проблем багатьом українським підприємствам, які не задовольняють вимоги банківського фінансування. Однак розвиток лізингової індустрії в Україні найбільше гальмують несприятливе оподаткування та неадекватне законодавче регулювання лізингових операцій. Законодавче регулювання та оподаткування операцій фінансового лізингу серйозно стримують реалізацію операцій фінансового лізингу в Україні.

В умовах інвестиційної кризи, що в Україні прийняла майже чи не найбільш гострі форми серед країн СНД, цілком закономірний той всебічний інтерес, що виявляється до специфічної форми економіко-правових відносин, що отримала збірне найменування «лізингу».

Являючись продуктом розвитку в умовах постіндустріального суспільства, з характерними для нього високорозвиненими відносинами ринкової економіки («розширеної форми людського співробітництва», користуючись термінологією Фридриха Хайека), традиційних форм позики і оренди, фінансовий лізинг став однією з найбільш перспективних форм діалектичного ви-